

Agencija za odgoj i obrazovanje

REPUBLIKA HRVATSKA

Hrvatsko Biološko Društvo 1885

 ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

ŠKOLSKO NATJECANJE IZ BIOLOGIJE

2008.

5. skupina

(3. razred gimnazije)
A – Fiziologija čovjeka

Zaporka natjecatelja:

_____

Broj postignutih bodova: _____

Postotak riješenosti testa: _____

Potpisi članova povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

I. SKUPINA ZADATAKA

Od 5 ponuđenih odgovora samo je jedan točan. Zaokruži slovo **samo** ispred točnog odgovora. Svaki točan odgovor donosi jedan bod.

1. Bjelančevine imaju mnogostruke uloge u organizmu čovjeka. U navedenim odgovorima potkrala se jedna pogreška. Pronađi je:

- a. izgrađuju tijelo
- b. prenose tvari u organizmu
- c. sudjeluju u obrani tijela
- d. sudjeluju u kemijskom sastavu mokraće
- e. reguliraju biokemijske procese

1	
---	--

2. U mikroelemente čovjekova tijela NE spada:

- a. sumpor
- b. mangan
- c. aluminij
- d. fosfor
- e. cink

1	
---	--

3. Zaokruži slovo ispred NETOČNE tvrdnje:

- a. Potiskujući se kroz kapilare, eritrociti mogu promijeniti oblik
- b. Sazrijevanje novih eritrocita regulira hormon eritropoetin
- c. Eritropoetin se stvara u bubrezima i jetri
- d. Sastavni dio eritrocita je lipid hemoglobin
- e. U fetusa se eritrociti stvaraju u slezeni i jetri

1	
---	--

4. Koji od navedenih pripada agranuliranim i nesegmentiranim leukocitima?

- a. monocit
- b. neutrofil
- c. trombocit
- d. eozinofil
- e. bazofil

1	
---	--

5. Pažljivo pročitaj, razmisli i zaokruži slovo ispred točne tvrdnje

- a. Frekvencija srčanog rada ovisna je o koncentraciji iona natrija i kalija
- b. Srčani rad se ubrzava djelovanjem živca vagusa
- c. Na živčanim okončinama vagusa izlučuje se neurohormon noradrenalin
- d. Parasimpatički živac može ubrzati rad srca za 20 – 40 otkucaja u minuti
- e. Acetilholin usporava rad srca

1	
---	--

6. Beta blokatorima se liječi:

- a. angina pectoris
- b. hipotenzija
- c. bradikardija
- d. trahikardija
- e. hipertenzija

1	
---	--

7. Nastavnik je na sat biologije donio spirometar. Nekoliko učenika je navelo što spirometrom možemo mjeriti. No jedan učenik je pogriješio:

- a. rezervni volumen udisaja
- b. rezervni volumen izdisaja
- c. rezidualni volumen
- d. vitalni kapacitet
- e. ništa od navedenoga

1	
---	--

8. Marko je dobio slabiju ocjenu iz nastavnog predmeta kojega voli. Požalio se Kreši da će na nastavi voljno prestati disati. «Ti stvarno ne znaš dobro biologiju» odgovori mu Krešo « jer bi znao što za kemosenzitivno područje

NIJE točno.»

- a. aktivira se porastom CO₂
- b. odašilje preko inspiracijskog područja dopunske električne impulse
- c. odašilje impulse većom frekvencijom od 12 puta u minuti
- d. aktivira se porastom O₂
- e. svi su odgovori netočni

1	
---	--

9. Imunološkim tkivima i organima NE pripada:

- a. timus
- b. limfni čvorovi
- c. alveole
- d. slezena
- e. koštana moždina

1	
---	--

10. Sposobnost ameboidnog kretanja i fagocitoze NEMA:

- a. eritrocit
- b. neutrofil
- c. eozinofil
- d. bazofil
- e. monocit

1	
---	--

II. SKUPINA ZADATAKA

Od 5 ponuđenih odgovora dva su točna. Zaokruži slovo **samo** ispred točnih odgovora. Svaki točan odgovor donosi jedan bod.

11. U unutarstaničnoj tekućini prevladavaju ioni:

- a. fosfata
- b. kalija
- c. natrija
- d. klorida
- e. bikarbonata

2	
---	--

12. Hemoglobin se uglavnom sintetizira iz:

- a. alanina
- b. glicina
- c. malata
- d. glutamina
- e. octene kiseline

2	
---	--

13. Anina sestra boluje od perniciozne anemije. Zaboravila je koji vitamin treba kupiti. Ti kao dobar biolog znaš da pernicioznu anemiju uzrokuju nedostaci vitamina:

- a. B1
- b. B5
- c. B6
- d. B9
- e. B12

2	
---	--

14. U kompenzacijske mehanizme fetusa NE spadaju:

- a. HbA
- b. HbF
- c. Veći broj eritrocita u perifernoj krvi
- d. Smanjena razina hemoglobina u krvi
- e. Povećana razina hemoglobina u krvi

2	
---	--

15. Usidreni tkivni makrofagi se nalaze u:

- a. timusu
- b. slezeni
- c. jetri
- d. plućima
- e. mišićima

2	
---	--

16. Crijevnu stijenku od probavnog djelovanja želučanog soka štite:

- a. Brunnerove žlijezde
- b. Liberkuhnove kriptе
- c. Žuč
- d. Hidrogen-karbonatni ioni iz gušteračinog soka
- e. Gastrin

2	
---	--

17. U gornjim dijelovima tankog crijeva aktivno se upijaju ioni:

- a. K^+
- b. Cl^-
- c. Ca^{2+}
- d. Mg^{2+}
- e. Na^+

2	
---	--

18. Među probavne enzime gušterače smjestila su se dva uljeza:

- a. pepsin
- b. tripsin
- c. pankreasna lipaza
- d. holecistokinin
- e. karboksipolipeptidaza

2	
---	--

19. Odaberi točne tvrdnje koje se odnose na upijanje željeza u probavi:

- a. Željezo se upija u donjem dijelu tankog crijeva
- b. Za upijanje je nužan vitamin B12
- c. Za upijanje je nužan vitamin C
- d. Za upijanje je nužan vitamin E
- e. Željezo se upija u gornjem dijelu tankog crijeva

2	
---	--

20. Žuč je složena otopina u kojoj NEMA:

- a. bilirubina
- b. sekretina
- c. pankreozimina
- d. kolesterola
- e. lecitina

2	
---	--

III. SKUPINA ZADATAKA

Na crte pravilno razvrstaj slova ispred pripadajućih pojmova. Na lijevoj je strani 7 pojmova a na desnoj 5. Od 7 pojmova na lijevoj strani 5 ih se može povezati s po jednim odgovarajućim pojmom na desnoj strani. Svaki točno pridruženi pojam donosi 1 bod, što je ukupno 5 bodova po zadatku.

21. Pridruži odgovarajuće tvari navedene na lijevoj strani organima navedenim na desnoj strani.

- a. ribonukleaza
  - b. elektrolit
  - c. unutarnji faktor
  - d. ptijalin
  - e. dentalni plak
  - f. vitamin K
  - g. dipeptidaza
- _____ želudac
  - _____ žuč
  - _____ gušterača
  - _____ tanko crijevo
  - _____ debelo crijevo

5	
---	--

22. Pridruži pojmovima na desnoj strani po jedan pojam s lijeve strane.

- a. mitralni
  - b. histamin
  - c. inciziv
  - d. poplućnica
  - e. gama lanci
  - f. kolesterol
  - g. Oddi
- _____ zub
  - _____ mišić
  - _____ HbF
  - _____ zalisci
  - _____ LDL

5	
---	--

23. Tvoj prijatelj je bio na «snimanju srca» i pokazao ti je nekakav papir. Ti si odmah prepoznao,-la nalaz i objašnjavaš:

- a. depolarizacija pretkljetki
  - b. repolarizacija kljetki
  - c. voltaža vala
  - d. vrijeme tijeka
  - e. dužina vala
  - f. depolarizacija kljetke i repolarizacija pretkljetke
  - g. zabilježeni električni potencijali nastali u srcu
- _____ QRS kompleks
  - _____ P – val
  - _____ visina stupca
  - _____ T – val
  - _____ EKG

5	
---	--

24. Poveži odgovarajuće pojmove lijeve strane s pojmovima s desne strane.

a. aterom	_____	zaustavljanje ugruška u krvnoj kapilari
b. tromboza	_____	taloženje masnih naslaga u arterijama
c. stenoza	_____	porast frekvencije srca
d. bradikardija	_____	usporen rad srca
e. fibroza	_____	stvaranje ugruška u krvnim
f. embolija	_____	žilama
g. trahikardija		

5	
---	--

25. Poveži odgovarajuće pojmove lijeve strane s pojmovima s desne strane.

a. porast broja limfocita	_____	leukemija
b. povećan broj leukocita	_____	limfocitoza
c. smanjen broj limfocita	_____	limfopenija
d. smanjen broj leukocita	_____	
e. sinteza nenormalnog hemoglobina	_____	leukopenija
f. nedostatak faktora VIII	_____	leukocitoza
g. nenormalan rast i razvoj bijelih krvnih stanica		

5	
---	--